

SIMONE DE BEAUVOIR

MARGARET ATWOOD'UN ÖNSÖZÜYLE

AYRILMAZ
İKİLİ

— ROMAN —

ÇEVİRİ: AYÇA SEZEN

♥ can
modern

SIMONE DE BEAUVOIR
AYRILMAZ İKİLİ

Can Modern

Ayrılmaz İkili, Simone de Beauvoir
Fransızca aslından çeviren: Ayça Sezen
Les inséparables

İlk (bu çeviride kaynak alınan) baskı: Éditions de L'Herne, 2020

© 2020, Éditions de L'Herne

© 2021, O.W. Toad, Ltd.

© 2023, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Margaret Atwood'a ait "Introduction", O.W. Toad Ltd adına Creative Artists Agency UK Ltd.'den alınan izin ile yayımlanmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Eylül 2023, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 5 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Şirin Etik

Düzeltili: Ebru Aydın

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Sanat yönetmeni ve kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Vizyon Basımevi Kağıtçılık Matbaacılık ve Yayıncılık
San. Tic. Ltd. Şti.

Beylikdüzü O.S.B Mah. Orkide Cad. No: 1/Z Beylikdüzü-İstanbul
Sertifika No: 28640

ISBN 978-975-07-6184-3

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

SIMONE DE BEAUVOIR
AYRILMAZ İKİLİ

ROMAN

Fransızca aslından çeviren

Ayça Sezen

♥can

SIMONE DE BEAUVOIR, 1908'de, burjuva bir ailenin en büyük kızı olarak Paris'te doğdu. Sıkı bir Katolik eğitimiyle yetiştirildi, manastır okullarına gönderildi fakat 14 yaşındayken dinî inancından vazgeçti, odağını matematik, edebiyat ve felsefeye kaydırıldı. Sorbonne'da aldığı felsefe eğitiminin ardından 1943'e kadar Marsilya, Rouen ve Paris'te öğretmenlik yaptı. 21 yaşında yolu Jean-Paul Sartre'la kesişince aralarında hem hayatlarını hem de felsefi görüşlerini şekillendirecek ve ömürleri boyunca sürececek bir ilişki başladı. 1945'te o ve Sartre, aylık bir inceleme dergisi olan *Les Temps modernes*'i kurdu. Uzun kariyeri boyunca sayısız kurgu ve kurgu dışı eser yayınladı. 1949'da yazdığı *İkinci Cinsiyet* modern feminizm hareketinin öncü eseri olarak kabul gördü ve feminist edebiyatın klasiklerinden birine dönüştü. *Mandarinler*'le 1954'te Goncourt Ödülü kazandı. 1986'da Paris'te öldü ve Sartre'ın yanına gömüldü.

AYÇA SEZEN, İstanbul'da doğdu. Saint Benoit Fransız Lisesi'ni bitirdi. Lisans eğitimini İstanbul Üniversitesi Fransız Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı'nda tamamladı. Çeşitli yayınevlerinde çalıştı. Halen çevirmenlik ve editörlük yapıyor.

Önsöz

İkinci dalga feminizmin büyükannesi Simone de Beauvoir'ın hiç yayımlanmamış bir romanı olduğunu öğrenmek ne kadar heyecan verici! Romanın Fransızca adı *Les inséparables*, *Les libraires* dergisi “iki asi genç kadın arasındaki tutkulu dostluğu duygusal ve berrak bir biçimde anlatan” bir hikâye olarak tanımlıyor. Romanı elbette okumak istedim ancak daha sonra romanın İngilizce baskısı için bir giriş yazısı yazmam istendi.

İlk tepkim paniklemek oldu. Bu bir geçmişe dönüş gibiydi adeta: Gençliğimde Simone de Beauvoir'dan ödüm kopardı. Üniversiteye ellili yılların sonunda, altmışlı yılların başında gittim, o zamanlar balıkçı yaka siyah kazak giyen, gözleri kalın sürmeli duayenler arasında –ki kuşkusuz zamanın Toronto'sunda sayıca fazla değillerdi– Fransız varoluşçulara küçük tanrılar gibi tapılırdı. Camus ne kadar saygıdeğerd! Onun kasvetli romanlarını nasıl da hevesle okurduk! Beckett'i ne kadar severdik! Oyunları, özellikle de *Godot'yu Beklerken* üniversite tiyatro kulüplerinin gözdesiydi. Ionesco ve absürd tiyatro, nasıl da muammalarla doludur! Yine de Ionesco'nun oyunları da sıklıkla sahnelenirdi (ve faşistlerin iktarı ele geçirmelerine dair bir metafor olan *Gergedan* gibi bazıları giderek daha önemli hale geliyor).

Sartre, her ne kadar sevimli diyemesek de şaşırtıcı bir zekâya sahiptir. “Cehennem başkalarıdır,” sözünü kim alıntılanmamıştır ki? Bunun sonucunun, “Cennet yalnızlıktır,” olması gerektiğini fark etmiş miydik? Hayır, etmemiştik. Yıllar yılı Stalinizmin dalkavukluğunu yapmasını affettik mi? Evet, az

çok affettik, zira 1956'da SSCB'nin Macaristan'ı işgal etmesini kınamış, ardından Henri Alleg'in Cezayir Savaşı sırasında Fransız ordusunun kendisine yaptığı acımasız işkenceleri anlattığı *Sorgu / La Question* (1958) adlı kitabına ateşli bir giriş yazmıştı –kitap Fransa'da hükümet tarafından yasaklanmıştı ama uzak diyarda yaşayan bizler için ulaşılabilirdi, 1961'de kitabı ben de okudum–.

Tüm bu ürkütücü varoluşçu aydınlar arasında sadece bir kadın vardı: Simone de Beauvoir. Süper entelektüel, keskin zekâlı Parisli şampiyonlar liginde yer aldığına göre, son derecede dişli biri olmalı diye düşündüm! Kendilerine biçilen toplumsal cinsiyet rollerinin vücut bulmuş halinden daha fazlası olmak isteyen kadınların, inisiyatifi, hatta cinsel inisiyatifi ele geçirirken kendilerini maço erkekler gibi –soğukkanlılıkla ve kişisel çıkar gözettiklerini hiç de saklamadan– davranmak zorunda hissettikleri bir dönemdi. Arada iyi bir espri patlatmak, yolunu şaşırılmış bir eli şaplak atarak uzaklaştırmak, sonrasında sigaraların yakıldığı bir-iki ya da yirmi rasgele ilişki, aynı filmlerdeki gibi... Üniversite münazara kulübünün daha mütevazı taleplerini bile yerine getirmekte zorlanırken bunu asla yapamazdım. Ayrıca sigara içmek beni öksürtüyordu. Savaş döneminden kalma vatkalı, dayanıklı ve şekilsiz takım elbiseleri giymek de kafe masasında bir yer edinmek için ödenmeyecek kadar yüksek bir bedeldi.

Peki Simone de Beauvoir beni neden bu kadar ürkütüyordu? Sizin için bunu sorması kolay: Zira mesafe avantajına sahipsiniz –ölü insanlar yaşayanlara göre daha az korkutucudur, özellikle de kusurlara karşı her zaman tetikte olan biyografi yazarları tarafından hadleri bildirilmişse– oysa Beauvoir benim çağdaşımdı ve benim için bir devdi adeta. Toronto'nun taşrasında yaşayan yirmi yaşındaki ben ise Paris'e kaçıp garsonluk yaparken bir yandan da bir çatı katında başyapıtlar üretmeyi hayal ediyordum. Diğer yanda ise Montparnasse'daki Le Dôme'u mesken tutmuş *Les temps modernes* dergisi için yazılar kaleme alan ve benim gibi ürkeklerle alay eden varoluşçular vardı. Ne söyleyebileceklerini hayal edebiliyordum. "Burjuva," diye başlardı, Gitanes marka sigaralarının külünü silkerken. Daha da kötüsü: Kanadalı derlerdi. Kanada için, "Birkaç dönüm kar," diyen Voltaire'den alıntı yaparlardı. Ayrıca,

taşralı bir Kanadalı. Üstelik taşralı Kanadalılardan da beter: Bir Anglosakson. Aşağılayıcı bir küçümseme! Sofistike bir küçümseme! Fransız snobizmi gibisi yoktur, özellikle de Fransız solununki gibisi. (20. yüzyılın ortalarındaki sol; eminim şimdi böyle bir şey olmaz.)

Sonrasında biraz daha büyüdüm ve gerçekten Paris'e gittim; varoluşçular tarafından dışlanmadım –Paris kafelerinde yemek yemeye param yetmediği için onlara hiç rastlamadım– kısa bir süre sonra Vancouver'daydım ve nihayet (kimse görmesin diye tuvalette) *İkinci Cinsiyet*'i baştan sona okudum. (1964 yılındaydık ve ikinci dalga feminizm henüz Kuzey Amerika'nın iç bölgelerine ulaşmamıştı.)

Kitabı okuduktan sonra korku duygumun bir kısmı yerini acımaya bıraktı. Küçük Simone'u ne kadar katı bir disiplinle yetiştirmişlerdi. Gözetim altındaki bedeni, fırfırlı kız kıyafetleri ve sıkı sıkıya belirlenmiş sosyal davranış kalıpları içinde kendini ne kadar da kısıtlanmış hissetmiş olmalıydı. Kanadalı bir taşralı kız olmanın avantajları varmış gibi görünüyordu: Sürekli eleştiren rahibelerden ve yüksek sosyetedeki akrabaların taleplerinden uzaktaydım, pantolonla dolaşabiliyordum –sivrisinekleri düşünürsek etekten daha iyiydi– ve kendi kararlarımı alabiliyordum, hatta liseye başladıktan sonra çoraplı dans gecelerine¹ katılabiliyor ve biraz serseri erkek arkadaşlarla arabalı açık hava sinemalarına gidebiliyordum. Genç Simone'un böylesine serbest ve bir hanımefendiye hiç yakışmayan davranışlarda bulunmasına asla izin verilmezdi. Bu katı kurallar onun iyiliği içindi ya da en azından ona öyle söylenmişti. Ait olduğu sınıfın kurallarını çiğnerse sonu yıkım olurdu, ailesi de utanç içinde kalırdı.

Fransa'da kadınlara oy kullanma hakkının, Charles de Gaulle'ün sürgündeyken imzaladığı bir kanunla ancak 1944'te verildiğini hatırlatmakta fayda var. Bu, Kanadalı kadınların çoğunun aynı hakkı kazanmasından neredeyse yirmi beş yıl sonra oldu. Bu da Beauvoir'ın kadınların aslında kamusal hayatı üzerinde etkili olmaya layık olmadıklarını duyarak büyüdüğü

1. Liselerin spor salonlarında ayakkabılar çıkarılarak sadece çoraplarla dans edilen eğlenceler. (Ç.N.)

anlamına geliyor. Oy kullanabilmesi için otuz altı yaşına gelmesi gerekmişti, ki bu da sadece teoride geçerliydi zira o sırada Fransa'nın kontrolü hâlâ Almanların elindeydi.

Simone de Beauvoir 1920'lerde reşit olduğunda, zaptu-rapt altında, sıkı kurallar içine hapsedilmiş olarak yaşadığı geçmişine şiddetli bir tepki gösterdi. Ben çok daha az baskılandığım için *İkinci Cinsiyet*'te anlatılan koşulların tüm kadınlar için geçerli olduğunu düşünemedim. Elbette, kitabın bazı bölümleri bana doğru göründü. Ama hiçbir şekilde tamamı değil.

Tüm bunlara ek olarak bir de kuşak farkı vardı: Ben 1939'da doğmuştum, Beauvoir ise annemden bir yıl önce 1908'de doğmuştu. Birbirlerinden çok uzak olsalar aynı kuşaktandılar. Annem Nova Scotia kırsalında bir erkek Fatma olarak büyümüş, at binmiş ve sürat pateni yapmıştı. (Simone de Beauvoir'ı sürat pateni yaparken hayal etmeye çalışın, aradaki farkı anlayacaksınız.) Her ikisi de çocukken Birinci Dünya Savaşı'nı, yetişkinde de İkinci Dünya Savaşı'nı yaşamış; ancak Fransa her iki savaşın da merkezindeydi ve Kanada –savaş zamanı askerî kayıpları nüfusuna oranla çok fazla olmasına rağmen– asla bombalanmadı ve asla işgal edilmedi. Beauvoir'da gördüğümüz sertlik, keskinlik, yaşamın çirkin yönlerine gözünü kırpmadan bakma hali, Fransa'nın yaşadığı zorluklardan bağımsız olarak değerlendirilemez. Beraberinde getirdiği mahrumiyetler, tehlikeler, endişeler, siyasi çekişmeler ve ihanetlerle birlikte bu iki savaşa katlanmak: Cehennemden geçişin bedeli ağır olmuştur.

Bu nedenle annemin sert bir bakış açısı yoktu, daha ziyade yüzyıl ortasında yaşayan herhangi bir Parisliye rahatsız edici derecede naif görünecek neşeli, sızlanmadan kolları sıvayıp işe koyulan pratik bir yanı vardı. Hayatın baskısı altında ezildiniz mi? Sisifos'un tekrar aşağıya yuvarlamak üzere yokuş yukarı ittiği büyük kayayla mı karşı karşıya geldiniz? Adalet ve özgürlük arasındaki varoluşsal gerilimden mi mustaripsiniz? Deruni doğruluk hatta anlam arayışında mısınız? Yüksek burjuvazinin lekelerini üzerinizden sonsuza dek silmek için kaç erkekle yatmanız gerektiği konusunda mı endişelisiniz? "Temiz havada güzel bir yürüyüş yap," derdi annem, "kendini çok daha iyi hissedeceksin." Zihnimi iç karartan düşüncelere kaptırdığımda ve/veya asık suratlı olduğumda bana bunu tavsiye ederdi.

Annem *İkinci Cinsiyet*'in daha soyut ve felsefi bölümleriyle pek ilgilenmezdi ama Simone de Beauvoir'ın diğer yazılarının büyük ölçüde ilgisini çektiğini tahmin ediyorum. Bu perspektiften bakıldığında Beauvoir'ın en taze ve en dolaysız eserinin doğrudan kendi deneyimlerinden kaynakladığı söylenebilir. Tekrar ve tekrar çocukluğuna, gençliğine, genç yetişkinlik dönemine çekildiğini hissetti – kendi oluşumunu, karmaşık duygularını, o zamanki duygulanımlarını keşfetti. Belki de bunun en iyi bilinen örneği otobiyografisinin ilk cildi olan *Bir Genç Kızın Anıları*'dır (1958); ancak aynı malzeme öykülerinde ve romanlarında da karşımıza çıkar. Bir bakıma, Beauvoir kendi hayaleti tarafından takip ediliyordu diyebiliriz. Karanlık merdivenlerden amansızca çıkıp gelen bu görünmez ama kararlı adımlar kime aitti? Genellikle ona aitti. Eski benliğinin ya da benliklerinin hayaleti varlığını hep korudu.

Şimdiyse elimizde bir tür kaynak var: Daha önce hiç yayımlanmamış, *Ayrılmaz İkili*. Eser Beauvoir'ın hayatında belki de en derin izi bırakan deneyimi, "Zaza"yla, romandaki ismiyle Andrée'yle olan ilişkisini, onun erken ve trajik ölümüyle sona eren çok katmanlı ve yoğun dostluğunu anlatıyor.

Beauvoir bu kitabı 1954'te, *İkinci Cinsiyet*'i yayımladıktan beş yıl sonra yazdı ve Sartre'a gösterme hatasını yaptı. Çoğu eseri ölçütlere göre siyasi ölçütlere göre değerlendiren Sartre, kitabın önemini kavrayamadı; materyalist bir Marksist için bu garip bir durumdu zira kitap iki genç kadın karakterin fiziksel ve sosyal yaşam koşullarını ağırlıklı olarak betimliyordu. O dönemde ciddiye alınan tek üretim araçları fabrikalar ve tarımdı, kadınların karşılığı ödenmeyen ve küçümşenen emeği değil. Sartre bu eseri önemsiz bularak görmezden geldi. Beauvoir ise anılarında bu eserle ilgili "manevi bir ihtiyaç değildi ve okurun ilgisini çekemezmiş gibi görünüyordu," diye yazmıştır. Öyle görünüyor ki bu Sartre'dan yapılmış bir alıntıydı ve yine öyle görünüyor ki Beauvoir da o dönemde onunla aynı fikirdeydi.

Evet Sevgili Okur, Mösyö Sartre yanılıyordu, en azından bu Sevgili Okur'un bakış açısıyla ilgili. İnsanlığın Mükemmelliği, Tam Adalet ve Eşitlik gibi soyutlamalara meraklıysanız romanları pek sevmezsiniz diye düşünüyorum zira bütün romanlar tek tek bireyleri, onların hal ve durumlarını işler; özellikle de sevgiliniz tarafından, siz onun hayatına girmeden önce

gerçekleşmiş olaylar hakkına yazılmış, hele bir de önemli, yetenekli ve çok sevilen bir Başkası'nın, bir kadının yer aldığı romanları hiç sevmeyiniz. Burjuva genç kızlarının iç dünyası mı? Ne kadar da önemsiz! Puf! Bu küçük çaplı drama, yeter Simone! Keskin zekânı daha ciddi konulara yönelt!

Ah, ama Mösyo Sartre size 21. yüzyıldan yanıt veriyoruz, bunlar ciddi meseleler. Zaza olmasaydı, ikisi arasındaki tutku dolu bağıllık olmasaydı, Zaza, Beauvoir'ın entelektüel hırslarını ve zamanının geleneklerinden kurtulma arzusunu teşvik etmeseydi, Beauvoir'ın bir kadın olarak Zaza'ya ailesi ve toplum tarafından yüklenen ağır beklentileri –ki Beauvoir'a göre, aklına, gücüne, zekâsına ve iradesine rağmen Zaza'nın hayatını kelimenin tam anlamıyla söndüren beklentilerdi bunlar– gören bakış açısı olmasaydı, *İkinci Cinsiyet* diye bir eser olur muydu? Ve mihenk taşı niteliğindeki bu kitap olmasaydı, kim bilir başka daha neler olmazdı?

Kaldı ki şu anda yeryüzünde Zaza gibi kaç kadın yaşıyor biliyor muyuz? Bazıları ülkelerinin yasalarınca ezilen, bazıları yoksulluk ya da cinsiyet eşitliğinin sözümona var olduğu ülkelerdeki ayrımcılık nedeniyle ezilen onun gibi parlak, yetenekli, becerikli kadınların sayısı nedir? *Ayrılmaz İkili* bütün romanlar gibi kendi zamanına ve mekânına özgüdür elbette ama aynı zamanda kendi zamanını ve mekânını da aşar.

Oku ve ağla Sevgili Okur. Yazarın kendisi de başlangıçta ağlıyor: Hikâye böyle başlıyor, gözyaşlarıyla. Öyle görünüyor ki Beauvoir, soğuk görünüşüne rağmen, Zaza'nın ölümüne ağlamayı hiç bırakmamış. Belki de kendisi bir tür abide gibi görüldüğü kişi olmak için çok çalışmıştır: Beauvoir kendini sonuna kadar ifade etmeliydi çünkü Zaza bunu yapamazdı.

Margaret Atwood

Zaza'ya

Gözlerim yaşlı bu akşam, siz öldüğünüz için mi yoksa ben yaşıyorum diye mi? Bu öyküyü size ithaf etmem gerekiyordu: Ama biliyorum, artık hiçbir yerde değilsiniz, sizinle bu edebî kurgu aracılığıyla konuşuyorum. Üstelik, gerçek anlamıyla sizin hikâyeniz değil bu, sadece bizden esinlenen bir hikâye. Siz Andrée değilsiniz, ben de kendi adıma konuşan o Sylvie değilim.

Birinci Bölüm

Dokuz yaşındayken çok uslu, küçük bir kızdım ama her zaman öyle değildim, çocukluğumun ilk yıllarında yetişkinlerin zorbalığı beni öyle şiddetli kaygılara sürükledi ki günün birinde tezyelerimden biri ciddi ciddi, “Sylvie’nin içine şeytan girmiş,” dedi alenen. Savaş ve din beni mağlup etti. “Alman malı” plastik bir bebeğin üzerinde tepinmek suretiyle hemen örnek bir vatanseverlik gösterdim, zaten bebeği de sevmezdim. Fransa’nın kurtuluşunun benim iyi bir çocuk olmama ve iman gücüme bağlı olduğunu öğretiler bana; bundan kaçamıyordum. Başka küçük kızlarla birlikte flama sallayıp şarkılar söyleyerek Sacré Cœur Bazilikası’nda gezindim. Deli gibi dua etmeye ve bundan zevk de almaya başladım. Adélaïde Koleji’nin başrahibi Dominique bu şevkimi teşvik ediyordu. İlk Komünyon’unda üzerime tül bir elbise giymiş, başıma da İrlanda dantelinden *charlotte* model bir başlık takmışım. O günden itibaren küçük kız kardeşlerime örnek gösterilmeye başladım. Dualarımın karşılığını, babam kalp yetmezliği dolayısıyla Savaş Bakanlığı’na tayin edilince aldım.

O sabah aşırı heyecanlıydım, okulun ilk günüydü: Okula, ayınlar kadar ciddi derslere, sessiz koridorlara, genç hanımların müşfik gülümseyişlerine kavuşmaya can atıyordum. Bu genç hanımlar uzun etekler, yüksek yakalı bluzlar giyiyorlardı, binanın bir bölümü hastaneye dö-

nüştürüldüğünden beri de çoğunlukla hemşire gibi giyiniyorlardı; orası burası kan lekesi olmuş örtülerinin altında azizelere benziyorlardı, beni bağrılarına bastıklarında duygulanıyordum. Savaştan önce yediğimiz çikolata ve çöreklerin yerini alan kepekli ekmeği aceleyle mideye indirip sonra da sabırsızlıkla annemin kız kardeşlerimi giydirmesini beklerdim. Üçümüz de subaylarınkine benzer gerçek yünlü kumaştan biçilmiş ve tastamam asker palatosu gibi dikilmiş gök mavisi paltolar giyiyorduk.

“Bakın, arkasında küçük bir kuşağı bile var!” derdi annem hayran kalan ya da şaşırarak arkadaşlarına. Binadan çıkarken annem iki küçüğün ellerinden tuttu. Oturduğumuz dairenin altına büyük tantanayla açılan ve babamın demesine bakılırsa bir bozguncu yatağı olan Café de la Rotonde’un önünden kederlenerek geçtik. Kelime merakımı celp etmişti: “Bunlar Fransa’nın bozguna uğrayacağına inanan insanlar,” diye açıklamıştı babam. “Topunu kurşuna dizmek lazım.” Anlamamıştım. İnsan inandığı şeye kasten inanmaz. Aklınıza bazı fikirler geldi diye cezalandırılabilir misiniz? Çocuklara zehirli şekerler dağıtan, metroda Fransız kadınlarına zehirli iğneler batıran casuslar ölümü elbette hak ediyorlardı: Ama bozguna çıkarılmaları kafamı karıştırmıştı. Anneme bunu sormayı denemedim bile: Hep babamla aynı cevapları veriyordu.

Kız kardeşlerim hızlı yürümezlerdi; Luxemburg Bahçesi’nin parmaklıkları sonsuza uzanır gibi görünürdü gözüme. Nihayet okulun kapısından içeri girdim, yeni kitapların şişirdiği okul çantamı neşeyle sallaya sallaya merdiveni çıktım; yeni cilalanmış koridorlarda balmumu kokusuna karışan hafif hastalık kokusunu aldım, gözetmenler sarılıp beni öptü. Vestiyerde geçen seneki arkadaşlarımla karşılaştım, hiçbiriyle özel bir bağım yoktu ama birlikte çıkardığımız gürültüyü seviyordum. Eski, ölü şeylerle dolu vitrinlerin önünde oyalandım, bunlar

ikinci ölümlerini de tamamlamışlardı; doldurulmuş kuşlar tüylerini dökmüş, bitkiler ufalanmış, deniz kabuklarının rengi solmuştu. Zil çaldı, Sainte-Marguerite sınıfına girdim, bütün sınıflar birbirine benziyordu. Öğrenciler, başında öğretmen oturduğu, üzeri siyah kadife kaplı oval bir masanın etrafına oturmuşlardı, arkamıza oturan annelerimiz bir yandan kar başlığı örüyor, bir yandan da bizi gözlüyorlardı. Yerime doğru yöneldiğimde, hemen yanımdaki sıranın tanımadığım küçük bir kız tarafından işgal edildiğini gördüm: Esmer bir kızdı, yanakları çukurdu, benden çok daha küçük gibi göründü gözüme; dikkatle bana diktiği koyu renkli parlak gözleri vardı.

“En iyi öğrenci siz misiniz?”

“Ben Sylvie Lepage’ım,” dedim. “Sizin adınız ne?”

“Andrée Gallard. Dokuz yaşındayım; daha küçük görünmemin sebebi diri diri yanmış olmam ve bu yüzden çok büyüyememem. Eğitimime bir yıl ara vermem gerekti ama annem arayış kapatmamı istiyor. Bana geçen seneki defterlerinizi verebilir misiniz?”

“Evet,” dedim.

Andrée’nin kendine güveni, hızlı ve açık konuşma tarzı beni şaşırtmıştı. Meydan okurcasına beni süzüyordu:

“Yanımdaki kız sınıfın en iyi öğrencisi olduğunuzu söyledi,” dedi küçük bir baş hareketiyle Lisette’i göstererek. “Bu doğru mu?”

“Çoğunlukla birinciyimdir,” dedim biraz utanarak.

Uzun uzun, dikkatle Andrée’yi süzdüm; yüzünü çevreleyen siyah saçları dümdüzdü, çenesinde bir mürekkep lekesi vardı. Diri diri yanan küçük bir kızla insan her gün karşılaşmıyor, ona yığınla soru sormak istiyordum ama Matmazel Dubois sınıfa girmişti, uzun elbisesi yeri süpürüyordu; çok saygı duyduğum bir kadındı, çevikti ve bıyıkları vardı. Yerine oturup isimlerimizi söyleyerek yoklama almaya başladı, Andrée’ye baktı:

Gözlerim yaşlı bu akşam, siz öldüğünüz için mi yoksa ben yaşıyorum diye mi? Bu öyküyü size ithaf etmem gerekiyordu: Ama biliyorum, artık hiçbir yerde değilsiniz, sizinle bu edebî kurgu aracılığıyla konuşuyorum. Üstelik, gerçek anlamıyla sizin hikâyeniz değil bu, sadece bizden esinlenen bir hikâye. Siz Andrée değilsiniz, ben de kendi adıma konuşan o Sylvie değilim.

Sylvie tanıştıkları andan itibaren güzel ve bilgili sınıf arkadaşı Andrée'ye hayranlık besler, onun dikkatini çekmek ve sevgisine karşılık almak için elinden geleni yapar. Zamanla aralarında sıkı bir dostluk gelişir, ancak bu dostluk çoğu zaman Andrée'nin fırtınalı gönül ilişkilerinin, kaprisli mizacının ve otoriter annesinin gölgesinde kalır. Anlayışlı ve gözlemci Sylvie çatışan ideallere ve otoriteye karşı kendi fikirlerini inşa ederken, kadınların istek ve arzularına pek önem verilmeyen bir toplumda arkadaşıyla birlikte yetişkinliğe adım atar, onun sırdaşı olur.

Simone de Beauvoir'ın fazla kişisel bulduğu için yayımlamamayı tercih ettiği, manevi kızı Sylvie Le Bon de Beauvoir tarafından kısa bir süre önce gün yüzüne çıkarılan *Ayrılmaz İkili*, ikonik yazarın ergenlik döneminin, çocukluk arkadaşı Zaza Lacoïn'le kurduğu dönüştürücü ve trajik dostluğun hayatını ve yazarlığını nasıl etkilediğini hissettiren otobiyografik bir roman.

#fransizedebiyatı #feminizm #aşk #dostluk #özgürlük #dayanışma #toplumbaskısı

 can

canyayinlari.com | [f](#) | [t](#) | [v](#) canyayinlari

roman

ISBN 978-975-07-4344-3

9 789750 761843